

УДК 711

КРИТЕРІЇ СТВОРЕННЯ ПІШОХІДНООРІЄНТОВАНОГО ВУЛИЧНО-ДОРОЖНЬОГО ПРОСТОРУ

ГАСЕНКО Ліна¹, ВАСИЛЬЄВ Павло²

Ключові слова

пішохідний простір,
вулично-дорожня мережа,
безпека руху

Анотація

В роботі проаналізовано переваги, що приносить розвиток пішохідної мережі в межах населеного пункту, сформульовано принципи створення пішохідно-орієнтованого вулично-дорожнього простору і критерії аналізу пішохідної орієнтованості простору.

Переваги, що приносить створення пішохідноорієнтованого простору, можна розділити на економічні, соціальні та екологічні. До *соціальних переваг* можна віднести: покращену доступність просторів для людей, які не забезпечені транспортними засобами; зменшення ризику аварій, забруднення тощо; збільшену соціальну взаємодію та згуртованість спільноти; покращені можливості для збереження культурної спадщини (наприклад, історичних будівель); збільшені фізичні навантаження на мешканців населених пунктів, і, як наслідок, зменшення ризиків захворювання на серцево-судинні хвороби, ожиріння, гіподинамію і т.п.; покращену естетику вулично-дорожнього середовища. До *екологічних переваг* можна віднести: зменшення земель, необхідних для доріг та місць для паркування; збереження відкритого простору; знижене споживання енергії та викиди забруднюючих речовин; зменшення забруднення води; зменшення ефектів «теплового острова». До *економічних переваг* можна віднести: зниження транспортних витрат; підвищену ефективність паркування (парковка може обслуговувати більше пунктів призначення); можливість збільшити доходи місцевого бізнесу (із розвитком пішохідних просторів з'являються можливості для розвитку закладів обслуговування, харчування, торгівлі і т.п.); підтримку інших альтернативних режимів руху (пересування громадським транспортом, легкими персональними транспортними засобами); особливу підтримку для деяких галузей, наприклад, туризму; економію витрат на охорону здоров'я від рухової активності.

В результаті аналізу наукових досліджень, закордонного і вітчизняного досвіду проектування вулично-дорожніх мереж, можемо виокремити основні принципи створення пішохідно-орієнтованого вулично-дорожнього простору. Аналіз пішохідної орієнтованості вулично-дорожнього простору пропонується виконувати за наступними критеріями.

¹ Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доцент кафедри автомобільних доріг, геодезії та землеустрою, к.т.н., ORCID: 0000-0002-1310-914X, e-mail: lin02011@meta.ua

² Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», старший викладач, ORCID: 0000-0002-9800-8152, e-mail: sich1985kozak@ukr.net

Таблиця 1 – Аналіз пішохідної орієнтованості вулично-дорожнього простору

Принцип	Критерій
Безпеки	захищеність пішохідного простору від автомобілів, організація переходів до пішохідного простору
	відсутність перешкод по ходу руху пішохідного потоку: сходів, парканів, стовпчиків, лавочок, ліхтарів
	забезпечення одного рівня тротуарів порівняно з рівнем автомобільного полотна (на переходах)
	забезпечення якості пішохідного покриття і навігації (наявності інформації для пішоходів, схем району, карт)
Фізичного комфорту	доступність для всіх груп населення
	наявність місць для відпочинку
	наявність та різноманітність вуличного сервісу
	освітленість
Екологічності	чистота простору
	висока якість повітря
	низький рівень шуму
	наявність, різноманітність та якість озеленення
Доступності інфраструктури ГТ	ефективність використання водних ресурсів
	організація водостоку
Доступності громадського транспорту	наявність та якість зупинок громадського транспорту поряд із пішохідним простором
	ефективне функціонування громадського транспорту
Естетичної привабливості	візуальна привабливість простору (наявність та якість художньо-образотворчих об'єктів (скульптури, мозаїки, панно), озеленення, наявність точок огляду, пропорційність ширини дороги та висоти будівель)
	візуальна привабливість оформлення будівель (естетичність вивісок, оформлення вітрин, візуальна привабливість фасадів будівель, ступінь зносу будівель)
	ідентичність пішохідного простору (унікальність рішень дизайну та благоустрою, відповідність простору історичним традиціям території, наявність і використання історичних пам'яток)
Відкритості простору	відкритість закладів на перших поверхах (веранди, відкриті вікна, вітрини)
	наявність місць для зупинок пішохода
	просторова та функціональна різноманітність
	можливість вуличної активності (діяльності вуличних митців, вуличної торгівлі і т.п.)
	відповідність простору досугово-культурному запиту мешканців району

Висновок.

Отже, якщо в місті буде зручно здійснювати піші прогулянки, це позитивно позначиться на здоров'ї місцевих мешканців, їхньому психологічному стані, якості оточуючого середовища і навіть на економіці. Основними принципами створення пішохідно-орієнтованого простору є принципи безпеки, фізичного комфорту, екологічності, доступності інфраструктури громадського транспорту, естетичної привабливості і відкритості простору. Аналізувати дотримання кожного з принципів при проектуванні пішохідних просторів пропонується за наведеними у таблиці 1 критеріями.

Література

- [1] ДБН В 2.3.-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів». – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018.
- [2] ДБН Б.2.2-12:2018 «Планування і забудова територій». – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2018.
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова населених пунктів». – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.
- ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». – К.: Мінрегіон України, 2018.
- ДСТУ 8906:2019 «Планування та проектування велосипедної інфраструктури» – К.: Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.
- AASHTO, Guide for Planning, Design, and Operation of Bicycle Facilities / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://njdlocalaidrc.com/perch/resources/aashto-gbf-4-2012-bicycle.pdf>.
- Center for Disease Control and Prevention, Healthy Places Program / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cdc.gov/healthyplaces>.
- Economic Value of Walkability Victoria Transport Policy Institute 2017 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.vtpi.org/walkability.pdf>
- NACTO, Urban Street Design Guide / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nacto.org/publication/urban-street-design-guide/>
- Towards more physical activity in cities: transforming public spaces to promote physical activity – a key contributor to achieving the Sustainable Development Goals in Europe. - World Health Organization. Regional Office for Europe, 2017. – 90 p.

CRITERIA FOR CREATING PEDESTRIAN-ORIENTED STREET-ROAD SPACE

HASENKO Lina, VASYLIEV Pavlo

Abstract. The article analyzes the advantages of a pedestrian network development within the settlement, formulates the principles of creating a pedestrian-oriented street and road space and the criteria for analyzing the pedestrian orientation of the space.

Keywords: pedestrian space, street and road network, traffic safety .